

Nyt fra

Aarby sogn

Nr. 1 April 2008 Årgang 15

Menighedsrådet

Side 1

Sognets Oldtid

Side 4

Engvejskvarteret

Side 6

Via Johansens

liv og levnet

Side 8

Tanker i forbindelse

med bogindkøb

Side 10

Juniorkonfirmander

Side 13

Konfirmation i Aarby

Side 14

Koret

Side 15

Roskildefreden

Side 16

Aarby skole

Side 20

Foreninger

Side 21

Kirkelige arrangementer

Side 22

Meddelelser

Side 23

Gudstjenester

Side 24

MENIGHEDSRÅDET

– Dets funktioner og opgaver

Af Leif Jensen

Menighedsrådsvalg

Til efteråret skal vi atter have menighedsrådsvalg, derfor er det ikke for tidligt, at vi begynder at forberede os på den betydningsfulde opgave det er at vælge et nyt menighedsråd. Nogle er måske af den

mening, at det med menighedsråd og Kirke lyder støvet og kedelig. Andre har derimod en vis interesse, men de har aldrig haft tiden til eller chancen for at sætte sig ordentlig ind i, hvad et menighedsråds opgaver og funktioner er. Det er især denne sidste gruppe, jeg henvender mig til.

Det er min erfaring efter 20 år som præst her i sognet, at mange modne og ældre mennesker har stor respekt for Kirken og de værdier, Kirken står for. Samtidig har de dog også en – hvad skal vi kalde det – stor unseelighed og blufærdighed overfor Kirken og dens verden. Det er måske en af de væsentlige årsager til, at interessen for menighedsrådsvalg generelt er så ringe, som tilfældet er.

Ved det indledende møde til et menighedsrådsvalg kommer der almindeligvis ikke flere interesserede, end at det

En af de nye kirkelysekroner.

til tider kan være et problem bare at få oprettet en enkelt liste. Bliver det kun til en enkelt liste, så er det personerne på den, der er valgt. Dermed bortfalder afstemnings-handlingen. Der er jo ingen andre at vælge imellem. Det kaldes for **fredsvalg**, og det er der tradition for både her i sognet og i mange andre sogne landet over.

Enhver kan høre, at det lyder både selvmodsigende og lidet demokratisk, at der tilsyneladende er så lidt interesse for, hvordan sognets største og vigtigste kulturinstitution passes og forvaltes. Denne manglende interesse kan tolkes på følgende tre måder:

1. *Folk er aldeles ligeglad med Kirken.*
2. *Der kan kun være en mening om, hvordan Kirken forvaltes, den eksisterende.*
3. *Manglende indsigt og viden om, hvad menighedsrådets opgaver går ud på.*

Jeg er overbevist om, at det er punkt 3, der er det rette svar.

Lidt historie

Årsagen til denne tingenes tilstand er givetvis historisk betinget. I tidligere århundreder var det den lokale stormand eller herremand der ejede kirkebygningen med tilliggende. Derfor var det også ham, der overordnet stod for Kirkens drift. Sognets beboere fik lov til at bruge Kirken, men på stormandens betingelser. Her i Aarby var det greven på Lerchenborg, der var ”kirkepatron” (kirkebeskytter), som det hed. Det

har sat sig flere spor, bl.a. pinaklerne (spirer) på tårnets kamtakker.

Med grundloven af 1849 blev den danske Kirke officielt til ”Folkekirken”, men retten til selv at bestemme over kirkeinstitutionens drift via menighedsråd, fik folket først i nittenhundredetallet via de forskellige love om menighedsråd. I virkeligheden har befolkningen endnu ikke rigtig opdaget og vænnet sig til tanken om, at det er den (sognets beboere), der ejer og har ansvaret for den lokale Kirkes drift, liv og vækst.

Hvis befolkningen ikke udviser den fornødne interesse for driften, så kan Kirken igen let blive ”ejer” af nogle ganske få personer.

Det er der ingen, der kan være tjent med, hverken kirkeinstitutionen, menighe-

den eller de få rådsmedlemmer der måtte være overladt den samlede arbejdsbyrde. De kunne vælge at kaste byrden fra sig.

Rådets nuværende tilstand

Indbyggertallet i Aarby sogn berettiger til et råd på 8 valgte medlemmer samt præsten, der er født medlem. Det antal er dog i nuværende valgperiodes løb skrumpet betydelig ind på grund af sygdom, fraflytning og ekstra arbejdsbyrde samt en udvandringsprotest over, at provst og biskop ikke ville give tilladelse til et suppleringsvalg.

I de seneste mange måneder har rådet som følge deraf kun fungeret ved hjælp af tre aktive medlemmer samt præsten. Det er

Den nyrenoverede og mere brugervenlige trappe.

naturligvis aldeles uholdbart i længden. Derfor må der skabes interesse for menighedsrådets meget vigtige opgaver.

Det er ingen hemmelighed, at de fleste danskere har en dobbelt holdning til Kirken. Den har vi arvet, og derfor er holdningen svær at gøre rede for. På den ene side så holder vi af vores Kirke. Den skal være der, når vi skal bruge den til dåb, konfirmationer, vielser, begravelser og juleaften. På den anden side set, så har vi heller ingen ønsker om at overrende den, eller at blive identificeret med Kirken! At blive kaldt for kristen, er jo i vore dage nærmest en slags skældsord i brede kredse. Det til trods for, at langt den største del af befolkningen er døbt og altså via dåben blevet til kristne borgere.

Jeg kan da heller ikke frigøre mig fra den tanke, at en anden væsentlig årsag til den manglende interesse for menighedsrådsarbejdet foruden ukendskab, er at mange har en forestilling om, at bliver man medlem af rådet, så skal man til at gå i kirke hver søndag. Det ville være ønskeligt, om rådsmedlemmerne gik forrest og viste et godt eksempel for sognets øvrige beboere. Erfaringen (også landet over) viser imidlertid, at det er der ikke mange, der føler sig forpligtet på. Nogle rådsmedlemmer viser sig stort set aldrig i kirken. Det bør altså ikke være **forpligtet kirkegang**, der bør stå i vejen for interessen.

Rådets funktioner og opgaver

Hvad er det da for vigtige opgaver og funk-

tioner, som rådet skal forvalte? Det er for det første den daglige drift af kirkebygningen samt embedets andre bygninger så som præstegård og Sognegård. Dertil kommer embedets jordtilliggende som er kirkegården og præstegårdsjorden. Rådet har desuden en vigtig funktion som arbejdsgiver, da der som bekendt er ansat et personale ved Kirken. Det drejer sig om organist, graver, gravermedhjælper, kirkesanger, samt løst ansat personer til vikarbejde og forefaldende arbejde.

Parti fra den relativ nye plænebegravelsesafdeling.

I min periode som præst kan jeg nævne i flæng, at der er blevet bygget sognegård, kirken er blevet kalket, malet og istandsat indvendig, kirkerummet har fået ny belysning. Tilgangsvejene til kirken er blevet forbedret.

Der er foretaget en del større omlægninger af kirkegården. Vi har fået fremstillet et fuldstændigt sæt messeklæder til præsten. Der er oprettet kirkekor. Da Folkeskolen jo ikke mere underviser i såkaldt forkyndende kristendom, har vi sammen med flere andre sogne igangsat dåbsundervisning for 3. klasser (juniorikonfirmander).

Det nordlige kapel er blevet indrettet til legerum for små børn, og væggen der er blevet prydet med en serie bibelske billeder og meget mere.

Dertil kommer den årlige vedligeholdelse af kirkebygningen, samt den daglige drift af Kirken. De økonomiske midler til driften kommer fra kirkeskatten. I år 2008 kører vi

SOGNETS OLDTID

Af Jens Nielsen

MELBYGÅRD

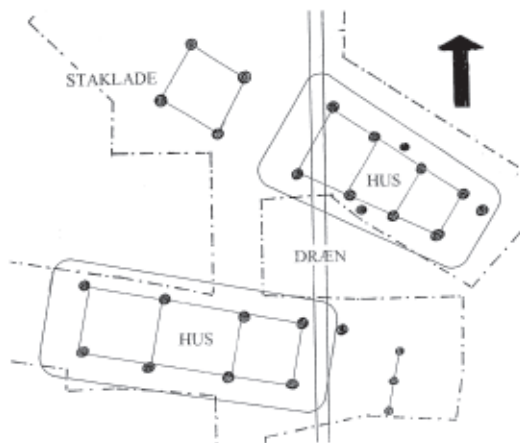
Forud for det planlagte byggeri af raffinaderiet Statoils ny administrationsbygning og værksteder foretog Kalundborg Museum i maj/juni 2007 prøvegravning af et større område ved Melbygård. Arealet var i øst og syd afgrænset af den ny forlægning af Asnæs Skovvej, og arkæologiske undersøgelser i forbindelse med denne forlægning gav, trods undersøgelsens begrænsede omfang, i sig selv nye og interessante oplysninger om oldtidens bebyggelse i dette område. Disse resultater blev berørt i Nyt fra Aarby Sogn september 2007.

I forbindelse med den ovennævnte prøvegravning fremkom spredte aktivitetsspor fra yngre stenalder fra den periode, hvor landets mange dysser blev bygget. Det vil sige inden for nogle få århundreder, der ligger omkring 3.300 f.Kr. Men det var tilsyneladende især aktivitetsspor fra jernalderen, der prægede dette område. Der blev påvist et usædvanligt stort antal stolpehuller, hvor det i prøvegravningens 2 meter brede søgegrøfter var komplet umuligt at gennemskue systemer, der kunne indgå i huskonstruktioner og andre mulige strukturer. Dateringen til jernalder hvilede på, at der i sammenhæng med en del af stolpehullerne

blev undersøgt nogle gruber med keramik, der netop kunne dateres til jernalderen.

På baggrund af de mange stolpehuller blev der efterfølgende foretaget en mere omfattende udgravning, hvor 6 større felter blev afrømmet for muld. En del af resultaterne af denne egentlige udgravning var ganske overraskende, og det vender vi tilbage til senere i Nyt fra Aarby Sogn. Under-

søgelserne af området er i det store og hele afsluttet, men der er planlagt lidt supplerende udgravninger af måske en uges varighed her i løbet af foråret eller sommeren 2008, idet det areal, det her drejer sig om, i denne våde vinter regulært står under vand.

RENDSBORG GÅRD

Imens vi venter, kan vi se lidt på resultaterne af en anden prøvegravning i forbindelse med den kommunale udstykning af Rendsborggårds jorder. Denne prøvegravning fandt sted i november/december 2006. Fundmaterialet fra denne undersøgelse var temmelig sparsom og består af lidt flint, der kan dateres til yngre stenalder og lidt keramik fra ældre jernalder. Trods sparsomme fundmængder var undersøgelsen dog langt fra uinteressant, idet der blev påvist tomterne af to huse og en såkaldt staklade liggende

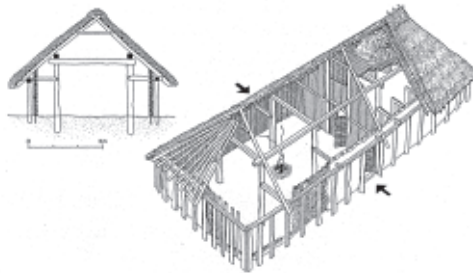
de tæt op til hinanden samt yderligere en staklade godt og vel 300 m længere mod vest. Ud fra grundplanerne kan hustomterne dateres til ældre jernalder, og der er grund til at tro, at stakladerne, som nok har været en slags forrådshuse, er fra samme tid. Der er da også i området fundet nogle få kogegruber samt andre gruber med lidt keramik netop fra jernalderen. Det kan ikke afgøres med sikkerhed, om de to huse har været anvendt samtidigt, eller om det ene har afløst det andet, men sidstnævnte mulighed er nok den mest sandsynlige.

Hustomter fra oldtiden er ikke ukendt på Kalundborgegnen, men det er dog relativt sjældent, at arkæologerne træffer på dem. Dele af en sandsynlig tomt af et nedbrændt jernalderhus er f.eks. nævnt i Nyt fra Aarby sogn, december 2006. Når vi befinder os i jernalderen, er husenes tagbærende konstruktion baseret på jordgravede stolper, der har stået parvis inde i selve huset.

Lidt uden for tagbærerne har væggene stået. De har også været baseret på jordgravede stolper, som dog har haft så ringe en dybde, at de meget ofte er pløjet bort ved markernes moderne dyrkning. Som tegningen viser, har de to huse ved Rendsborggård haft lidt forskellige grundplaner. Det nordøstligste af husene har haft en rombisk grundplan, hvilket ikke er usædvanligt i ældre jernalder. Dette hus har oprindeligt haft en længde på ca. 9 meter og en bredde på 4-5 meter, d.v.s. en bygning på ca. 50 kvadratmeter. Stakladen,

hvis grundplan består af fire stolper sat i kvadrat hører med stor sandsynlighed til dette hus. Det tyder deres indbyrdes placering på og det faktum, at de har nøjagtig samme orientering i forhold til verdenshjørnerne. Huset i sydvest har været lidt større end det ovennævnte. Grundplanen er rektangulær og huset har målt ca. 12 x 5 meter, altså ca. 60 kvadratmeter. Der er tale om temmelig små huse, men den ringe størrelse er netop karakteristisk for mange af husene fra de nærmeste århundreder før Kristi fødsel.

Fra mere velbevarede hustomter ved arkæologerne, at husene normalt har bestået af to afdelinger med hver sin funktion. Den ene ende, meget ofte vestenden, har tjent som egentlig beboelse, hvor man i heldige tilfælde finder ildstedet, hjemmets arne. Ligeledes i heldige tilfælde kan man i husets

REKONSTRUKTION AF JERNALDERHUS

modsatte ende finde spor efter båseskillemur. Det var altså her, husdyr var staldet op. At det rent faktisk har forholdt sig således, ved man fra en håndfuld utroligt velbevarede brandtomter fra jernalderen. Uforsigtig omgang med ild eller lynnedslag har til tider stukket huse i brand, og med en konstruktion med meget træ og tag af tagrør, er huset på få øjeblikke blevet omspændt af flammer. Det er gået så hurtigt, at det ikke har været muligt at redde alle dyrene ud. Ved udgravningen har de omkomne dyr ligget som skeletter i husets

Engvejskvarteret før og nu

6. del

Af Linda Eriksen

Ib Therkelsen fortæller:

Indkøbsmuligheder

Ismejeriet på Hedevej var den eneste forretning i Engvejskvarteret. Den første ejer døde pludselig af hjerteslag. Han kom med mælk til os, da vore børn var små, det har været i 69 og 71. Efter ham overtog Erla og Kaj Sode ismejeriet og mælkeruten. I dag er det for længst lukket.

Udover mælkeemand, kom der fiskemand og ostemand. Sidstnævnte var Preben fra Ubby, som blev gift med min skolekammerat Birthe Jentoft.

Af andre indkøbsmuligheder var der et lille brødudsalg på Slagelsevej, hvor også Købmand Clausens forretning lå, og længere inde ad samme vej var der mange små dagligvareforretninger.

Næsten ingen grundskyld

Det var både yngre og ældre, der flyttede hertil, og mange kom inde fra byen, fordi her var meget billigere. Efter at Asnæsværket var kommet, var der næsten ingen grundskyld, men der kom også mange på grund af de nye, store arbejdspladser. Inga og Arne Nielsen, vores senere borgmester, de boede 3 huse fra mig. Han var fagforeningskasserer, og var nødt til at bygge en karnap til, for ikke at skulle have alle de mennesker rendende inde i stuen, som kom for at betale kontingent o.l.

Det var først i 60'erne, hvor de største virksomheder var Raffinaderiet og Asnæsværket. Sidst i 60'erne byggede de Novo, hvor jeg også har arbejdet. Bukh var også stadigvæk en stor arbejdsplads, hvor jeg var til 62. Den fortsatte under DISA, der lavede reservedele til kampvogne o.l., men ikke længere motorer.

Børn med på arbejde

I 1969 blev jeg gift med Sigrid, og vi fik børnene Jan og Lene.

På den jord dernede, var det nødvendigt med ekstra indtægter, for det er ikke noget, der giver store fold, lige meget, hvor meget kunstgødning den får. Jorden når ikke at få fat i den, fordi det er sand. Men det var stadig almindeligt, at mange koner gik hjemme, også senere, da huspriserne steg.

Der er børneinstitution på Agervej. Jeg kan huske, den blev indviet d. 24 juli 1971, samme dag, som min datter blev døbt. Mine børn har aldrig været i børnehave, da vi valgte at lade dem blive passet privat. Sønnen kørte meget med mig, for jeg kørte mælk dengang. Da han var 3-4 år, da blev han sat ind i lastbilen om morgenen, og så kørte vi til efter middag. Jeg kørte mælk til Lidano fra Odsherred, Rerslev, Røsnæs og Havnsø. Der var et lille hundrede leverandører. De nedlage andelsmejerierne rundt omkring, hvad mange var sure over, men så

Mejetærskning på Engvej, da det endnu var alm. landbrug. 1972.

Ib Therkildsen og sønnen Jan.

leverede man til Lidano, som var privat. Ellers var der ikke andre alternativer end Irma nede i Kongstedlund, og sådan nogle småtterier som Englevad i Jyderup og et par stykker mere, også private.

I starten var mælken i 50 ltr. junger. Om søndagen kørte man kun lige til dem, der ikke kunne opbevare til mandagen, hvor der så var dobbelt portion. Så skulle jungerne læsses ovenpå hinanden, først op på ladet, så ovenpå hinanden, og så skulle de tøjres. Men der var min søn så med, mens datteren, der er 1½ år yngre, blev passet inde hos naboen.

Senere kom begge børn i Aarby skole, og da var det så heldigt, at skolestien var blevet anlagt midt i 60erne.

Landbrug/arbejdspladser

Jeg overtog ikke kreaturerne, da jeg købte stedet her, fordi jeg altid har haft andet arbejde, i perioder længere væk. Jeg var med til at bygge olieraffinaderiet (Statoil), Forster Wheler, som det dengang hed. Derfra videre til Stignæs ved Skælskør, og så til Gulf Raffinaderiet ved Fredericia. Jeg

har prøvet lidt af hvert, har været på stål-valseværket i Frederiksværk, og på Odense stålskibsværft. Alt sammen mens jeg har boet her.

I Odense var jeg, da Præsident Kennedy blev myrdet, kan jeg lige så tydeligt huske. Jeg skulle hjem den dag, så det har været nov. 63. Da var jeg på Lindøværftet, i øvrigt sammen med Kurt Jensen, Bjerre, som er gift med Ina. Det var hendes forældre, Karen og Hans Nielsen, jeg købte ejendommen af, og jeg mener, det var Inas konfirmation, der blev holdt her.

Det var først efter jeg begyndte at køre mælk i 1972, jeg begyndte at interessere mig for svineavl. Jeg har haft mange grise, tit en 30-40 stykker. Jeg solgte den sidste i 1996, da jeg holdt op med at arbejde.

Så havde jeg gerne en 30-40 høns, men dem passede konen.

Bybusser

Jørgen Boll startede et privat bybusselskab, og i begyndelsen kørte de helt ned og vendte nede ved mig. I dag er busserne blevet så store, så de kan ikke komme ned ad de små

Medens man endnu slagtede "julegrisen" selv. 1980.

Brudstykker af Via Johansens liv og levned

Af Linda Eriksen

4. del

Lærer Nielsen og Årby Skole

Vi kunne se, når læreren var gal, for så gik han og rullede skægget med sin finger.

Læreren havde et orgel inde i privaten, og sommetider, når han var i ekstra godt humør, trak han det ind i skolestuen, og så stod vi alle sammen omkring orglet og sang. Det var sådan lidt udover det almindelige, men dengang Dengang fordrede man ikke så meget, for at gøre et barn glad.

Kun to klasser

Vi gik kun i skole hver anden dag, og havde ikke andet end to klasser. Vi gik i 1. klasse til vi var 9 år, og da vi var 10 år, kom vi op i den store klasse. Når jeg var sammen med mine fætre og kusiner fra Gørlev, som gik i privatskole, så sagde de: ”Går du ikke andet end i 1. klasse når du er 9 år?”. Og så har de nok tænkt, Gud, sådan en dum bondetøs.

Skolevejen

Jeg kunne løbe ad markvejen og roebanen om til Oksemosegården, og videre op til Hauskær, så jeg skulle slet ikke ud på vejen. Det sidste stykke fulgtes jeg så med Anna Margrethe.

De første par år gik jeg med træsko, og et år, hvor der var islag, da brådte min far træskoene, akkurat, som når de brådte heste. Det var nogle store hesteskosøm, der blev slået i, så man bedre kunne stå fast. Far var bange for, at når jeg gik op over ”Tuderøg” af, jeg så ikke kunne stå fast, men skulle ud i snedriften. Der var ikke noget der hed gummistøvler. Og det første par gummistøvler jeg fik, dem ville jeg ikke have på i skole, for der var ingen andre, der gik med gummistøvler. Far og Mor havde været i København, og der

havde Far købt et par gummistøvler til mig. Men om jeg sære unge ville have de støvler på i skole, ikke tale om! Jeg kunne gå med dem hjemme, men jeg ville ikke skille mig ud, for der skulle ikke meget til, før der blev sagt ”*hun kan sagtens*”, og sådan. Det har været omkring 1927.

Frikvarterer

I frikvartererne legede vi jo, hvad vi kunne finde på. Når en var faldet ude i skolegården, og havde skrabet sit knæ, vidste vi, så var det ind til Fru Nielsen. Hun vaskede det i sæbevand, og så fik vi jod på, det var noget, der sved.

Vi havde frokostfrikvarter på en halv time, og så havde vi middagsfrikvarter, som var på en time. Dem, der boede i byen løb hjem og spiste, og vi andre, ja, vi havde jo vores madpakker med. Min bestod gerne af æg, spegepølse og skinke. Men min veninde Anna Margrethe, hun havde friske bøgeblade på maden, når bøgen lige var sprunget ud. Det havde jeg aldrig set før.

Juletræ og runkent æble

Og når det så var jul, var der juletræ, som læreren og fruene selv pyntede. Det stod i skolestuen den sidste dag før juleferien. Så fik vi et rigtig godt runkent æble, og kom så ind i deres private stue og fik kakao. Og så husker jeg lige så tydeligt, at Fru Nielsen havde udhulet en dadel, og kommet en mandel eller et lille stykke marcipan i. Det var noget, de selv bekostede. Men så havde vi skolebørn samlet sammen til en gave til dem. Jeg husker et år, da fik de 6 par kopper i fint, tyndt kinesisk porcelæn. Så blev der sat nogle låger for vinduerne, ligesom når vi så lysbilleder, og alle lysene

på juletræet blev tændt. Vi gik rundt om træet, og så sang vi jo en hel bunke julesange. Det er det jeg siger, der skulle ikke så meget til, for at gøre et barnehjerte glad.

Vi sluttede altid med ”*Højt fra træets grønne top*”. Og vi grinede altid, når vi sluttede med ”*først skal træet vises, og siden skal det spises*”. Det var sådan noget, vi kunne more os over som børn.

Jeg har et billede fra jeg startede i skolen, og mange af dem kender jeg endnu, og mange er væk (2002).

Anna Margrethe på Hauskjær

Til hverdag var der ikke noget med at gå i byen og lege, men om søndagen besøgte jeg min veninde og skolekammerat Anna Margrethe på Hauskjær. Så dansede vi altid til middagskoncerten, med Kaj Julian, fra ”*Kilden*” i Ålborg. Og ligeså, når hun var hos mig, så dansede vi ude i køkkenet. Deres gård var jo dobbelt så stor som vores, så de havde mange køer. Når jeg så var deroppe om søndagen, skulle hun jo ud og malke. Imens løb jeg så og legede med hunden.

Og ellers havde de sådan en stor hjelm (lade), hvor det var spændende at finde hønsereeder, så vi kunne komme ind til Anna Margrethes mor med æg. Moderen, som hed Mathilde, var lidt gammeldags, og gik med de lange nederdele. Når hun gik ud og så til hønsene, kiltrede hun sådan kjolen op, og hun gik også med et stort sjal om sig. Vi fik altid rabarbergrød deroppe, men det var med kogt mælk på, for køerne havde haft noget kalvekastningsfeber, og så skulle mælken koges før brug.

Når Mathilde skulle tænde op i komfuret, så havde hun ude i bryggerset rørt aske op med petroleum, som hun brugte. Det var lidt anderledes end hjemme hos os. Mor var nok lidt mere moderne, og lidt kraftigere, end den lille tynde Mathilde.

Via's far.

Men så døde faderen, Jens Peder Olsen, af tuberkulose. Den sidst tid havde han mest ligget på en divan inde i den lille stue.

Storesøsteren Olga ledede gymnastik for de små piger i Aarby, og en bror der hed Magnus, var på Ollerup, og en af de første, der var med Niels Bukh på tourné. De var i Japan, gav opvisning i Tokyo, og alt det der. En anden bror, Svend, rejste til Amerika, men han kunne ikke få noget arbejde derovre, så da Ollerupholdet med Niels Bukh nåede til Amerika, så fulgtes han med dem hjem.

Så var der en ældre bror, der hed Hans. Han var så tosset med at spille grammofon. Hans gjorde kun, hvad han selv ville. Søsteren var blevet forlovet med Skolelærer Lunds søn fra Rørby, Guggel, blev han kaldt, og han blev senere brugsuddeler i Raklev. Når de så kom hjem, ville hun have

Marianne Larsen, "Den forelskede unge" og Jens Smærup Sørensen, "Mærkedage"

af Helge Nedergård.

Marianne Larsen, der er den første, som jeg vil beskæftige mig med, har et stort forfatterskab bag sig.

Hun startede med at få udgivet sin første digtsamling i 1971, hvor hun var tyve år.

Siden er der kommet noget fra hendes hånd næsten hvert eneste år. Hun hører så afgjort til en af vore mest produktive forfattere. I begyndelsen var det mest lyrikken, hun dyrkede, men hun kunne også skrive prosa. Det tog dog nogle år, inden der for alvor kom gang i romanproduktionen.

I 1989 udkom første del af en serie, der havde pigen Bodil som hovedperson. Hun vokser op i en sjællandsk egn, der ligner Marianne Larsens fødesogn Røsnæs.

Man skal ikke være særlig lokalkendt for at genkende de lokaliteter, der bliver nævnt i serien.

I den første bog i serien "*Gæt hvem der elsker dig*" møder vi Bodil som en ganske lille pige, der forundret iagttager verden omkring sig. Tidsmæssigt befinder vi os et sted i 1950'erne, hvor der sker store foran-

dringer af det danske samfund, vandringer fra land til by er f.eks. et emne, der optræder ofte i den offentlige debat. De næste bøger i serien er "*Fremmed lykke* (1990)", "*Galleri virkeligheden* (1992)", og noget senere "*Gæster hos hinanden - i 90'erne* (1998)".

Serien løber over ca. halvdelen af forrige århundrede. Det er ikke meget galt at sige, at hver roman dækker et tiår.

I begyndelsen er egnen et decideret landbosamfund, hvor man lever af det, som jorden kan frembringe. Senere, efterhånden som landbruget mekaniseres, bliver der flere og flere af arbejdsmændene og husmændene ansat på de virksomheder, der dukker op i området. Marianne Larsen nævner blandt andet olieraffineriet og Carmen Curlers som meget eftertragtede arbejdspladser.

Denne udvikling fører med sig, at der kommer flere penge til de små hjem, så man kan få råd til forbrugsgoder som fjernsyn, dybfryser og oliedfy.

Det bliver også almindeligt, at børnene skal have en boglig uddannelse f.eks. kommer flere og flere på gymnasiet. Det gør Bodil også og har i begyndelsen svært ved at finde sig tilrette her, hun føler sig værende anderledes. Det gør det ikke lettere, at en af lærerne kalder hende ”*Du fjernt frakommende datter af tidligere fisker, nu curlerfabriksarbejder*”. Hun affinder sig dog med forholdene og får sin eksamen. Hun vil være sprogforsker og går i gang med studierne på Københavns universitet. De sidste af bøgerne handler om hendes tilværelse i hovedstaden, men den vil føre for vidt at beskæftige sig med her.

I 2007 kom så Marianne Larsens sidste bog ”*Den forelskede unge*”. Vi er igen tilbage på Røsnæs og følger her livet for bogens hovedperson, der også er dens fortæller.

Hendes navn får vi aldrig at vide, hun eksisterer kun i kraft af sine tanker og refleksioner. Vi må gætte os til, hvem hun egentlig er. Der er ikke megen handling i bogen. Det, som pigen kommer ud for, er ikke særlig dramatisk set med voksne øjne, men betydningsfuldt for ”*ungen*”, som moderen kalder sin datter.

Bogen er delt op i afsnit med fyldige overskrifter, der virker en smule overdrevne.

Første afsnit handler om onkel Jens, der kommer hjem til egnen med sin amerikanske kone, som ingen kan snakke med på grund af manglende sprogkundskaber. Alligevel spiller hun en rolle for familien, hun kaster en særlig glans over samværet.

I næste afsnit møder vores lille fortæller de to langbenede drenge og deres mor. Hun oplever, hvordan man kan have et lidt anderledes forhold til hinanden, end det hun kender til fra sit hjem. Der er en grotesk beretning om, hvordan denne mor banker sine drenge, mens de andre ser til.

Det er også på dette tidspunkt, at hun begynder at lægge mærke til det seksuelle

forhold mellem forældrene, ser, hvordan de skubber til hinanden, og lægger mærke til, at de samtidig ser glade ud.

Hun iagttager drengene, når de skal tisse, og opdager, at de er anderledes skabt end hende.

Der er også det ældre ægtepar, hvor manden snart skal dø. Hun betragter det som noget særligt hos ham, som ikke gælder for andre.

Den helt store oplevelse er diletantforestillingen i forsamlingshuset, hvor der sker noget, der udvikler sig dramatisk.

Det, som giver bogen dens værdi, er beskrivelsen af den lille piges følelser og fornemmelser for det, der sker rundt omkring hende.

Nogle ville kalde hende en smule for voksen. Romanen blev drøftet en aften af smagsdommerne og her var der nogle af deltagerne, der mente, at en så lille pige ikke kunne opfatte så meget og udtrykke sig så avanceret om det.

Det ville nok også være rigtigt, hvis man skulle forholde sig fuldstændig nøgternt til bogens fortælleform.

Det skal vi ikke, fordi det er en voksen, der ud fra sine erindringer lader pigen fortælle. Noget som ikke er så ualmindeligt i dansk litteratur. Marianne Larsen kalder fortælleformen erindringsfiktion. Det er en form, man kan bruge, hvis man vil have sine stemninger og sansninger til at tone frem.

Selvfølger er der også en del direkte tale imellem de mange personer i bogen. Først og fremmest er det den lille familie i Bomhuset, der taler sammen og til den lille pige, som moderen kærligt kalder sin lille unge. Familien er i det hele taget meget harmonisk både i forhold til hverandre, men også i forhold til det samfund, de lever i. De bor ligesom på grænsen mellem de lokale og sommerhusfolket. De sidste adskiller sig væsentlig også fra den lille

familie både i omgangsform og væremåde. Vi har allerede hørt om de langbenede drenge og deres mor. Hun bærer hverken bh eller undertrøje, viser det sig, da hun smider blusen for at hjælpe til i en nødsituation. Vi er i den periode, hvor kvinder gør oprør mod konventionerne og de snærende bånd. Ø-lejrene er på mode, og vanerne derfra spreder sig udad til det øvrige samfund.

Marianne Larsens romaner giver os ikke bare et billede af et lokalt samfund, men også af hele det danske samfund på den tid. Det er vist ikke moderne at være lokalpatriot, men de fleste af os kan vel ikke lade være med at lægge mærke til det, der bliver skrevet og fortalt om den del af landet, hvor man lever sit liv.

En decideret hjemstavnsdigtning, som vi kender den fra begyndelsen af forrige århundrede, ser vi nok ikke mere, men i enkelte forfatterskaber er der momenter af den blandt andet hos Marianne Larsen. Lokalkendte kan nok på det punkt få mere ud af forfatterskabet, end jeg kan som tilflytter.

Når jeg nu er ved at skrive om litteratur, der knytter sig til en egn, kan jeg ikke lade være med at nævne Jens Smærup Sørensens sidste bog ”*Mærkedage*”. Den er slået meget kraftigt igennem og har udløst en del priser.

Det er ligesom bogen, alle skal læse i år.

Her befinder vi os i Nordjylland i den lille by Staun, der ligger lige op ad Limfjorden. Beretningen starter først til trediverne altså noget tidligere end Marianne Larsens sidste bog gør.

Udgangspunktet er en konfirmation i 1934, og et sølvbryllup i 1967 og en tresårsdag i 2003.

En original måde at tilrettelægge en bog på, når man vil skildre et par slægtsforløb. Det er alt sammen henlagt til Stauns forsamlingshus, så længe det eksisterer, derefter på et fint hotel. Der er et imponerende stort persongalleri i bogen, hvilket gør den lidt svær at få styr på, men bag i bogen er der en oversigt over de to familier, der spiller den største rolle i romanen. Igennem beskrivelsen af de to familier får vi et enestående billede af udviklingen i et landdistrikt fra trediverne og næsten helt op til vor tid. Det er den periode, der har givet grundlaget for vor tilværelse i dag. Vi bliver færre og færre, der har oplevet den tid, derfor er det vigtigt, at der bliver skrevet og talt om den.

Ingen af de to romaner, der bliver beskrevet ganske kort her, har nogen spændende handling, men det opvejes af deres skildringer af mennesker i en for os vigtig historisk periode.

Der er stor forskel på de to forfatters måder at skrive på. Marianne Larsens stil er præget af hendes fortid som lyriker. En anmelder kalder den lidt euforisk.

Jens Smærup Sørensens stil er anderledes neddæmpet og saglig.

Nogle anmeldere kalder romanen ”*Mærkedage*” kedelig, men samtidig siger de, at den trods det er spændende.

Vi er mange, der har vort udgangspunkt i et landmiljø og kender til de beskrevne miljøer. Romanen vil for den, der tager sig god tid til at læse den, være en oplevelse af de sjældne.

Jens Smærup Sørensen har utallige gange været både i radio og fjernsyn for at udtale sig om arbejdet med bogen.

Jens Smærup Sørensen har ligesom Marianne Larsen et stort forfatterskab bag sig, det tæller vel omkring 30-35 udgivelser.

Marianne Larsen har skrevet omkring 40 digtsamlinger og romaner.

Der er altså rigeligt at tage fat på, hvis man har nogle stille stunder til rådighed.

God læselyst.

Juniorkonfirmanderne er sat til søs!

af Tinne Leth, sognemedhjælper

Nu er vi begyndt på den rare forårstid, hvor juniorkonfirmanderne mødes i hyggelige ugentlige stunder omkring kirke og kristendom.

Hver tirsdag og torsdag fyldes sognegården af glade og nysgerrige børn fra 3. klasserne på Årby Skole og Kalundborg Friskole.

Vi er godt i gang med at lære hinanden at kende og dykke ned i det spændende stof, der ligger foran os. Til at begynde med, har vi snakket om, hvem Gud er, hvordan man mærker, Gud er til, hvordan Han ser ud, - og må man tegne sit eget billede af Gud?

Debatten om Muhammed tegningerne er ikke gået let henover børnenes bevidsthed. "Må man tegne Gud?" Svaret fra mig er, at det må de gerne. De må bare ikke kalde tegningen for Gud. De må heller ikke begynde at tilbede deres tegning – det er jo afgudsdyrkelse. For selvfølgelig skal vi skelne mellem menneske og Gud. Men det er jo netop menneskeligt at danne sig et indre billede af Gud. Det er også menneskeligt at ville se dette billede foran sig og forholde sig til det. Og det er uanset, om man ser et billede af en solstråle, en støvsky, nogle hænder der rækker ud og omfavner, eller en gammel mand med skæg.

Børnene bliver læremestre

Juniorkonfirmanderne suger til sig af stoffet, og man kan lære af dem.

Børnene kan være forvirrede over forskellen mellem at tro, at mærke og at vide. Et af børnene kan sige: "Jeg ved ikke rigtig, om Gud findes". Det samme barn kan samtidig udtrykke en fuldt oplevet og sanset Guds kraft i den anden sammenhæng fra deres dagligdag.

Fem dejlige juniorkonfirmander.

Det, om Gud er til, og det at Gud virker i vores liv er ikke nødvendigvis én og samme ting for dette barn. Selv om børnene ikke tror på Guds eksistens, søger de alligevel Gud. På den måde ligner de jo rigtig meget os voksne. Og alligevel har børnene et mere afslappet og umiddelbart forhold til at tale om denne forvirring omkring Gud.

Vi voksne har også lov til at være forvirrede og stille spørgsmål. Vi har også lov til at sanse verden som et barn. Det er jo nærmest et bud:

"Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i, for Guds rige er deres. Sandelig siger jeg jer: Den, der ikke modtager Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det".

Forårets forløb

Vi ser hen imod Påske, hvor der er familiegudstjeneste Palmesøndag den 16. marts kl. 10.00. Her vil juniorkonfirmanderne vise en lille dramatisering af "*Indtoget i Jerusalem*", kirkens kor synger, og der vil være hyggeligt samvær bagefter.

Herefter fortsætter juniorkonfirmanderne deres sejlads i det kristne farvand. Vi har fået et dejligt nyt lokale, som vi selv skal indrette. Her skal vi høre historier fra Det Nye Testamente, vi skal også op i klokketårnet, vi skal se film, lege med ler og i det hele taget lege.

Vi håber på gode vinde og givtigt fællesskab for fulde sejl.

Glædeligt forår!

Konfirmation i Aarby Kirke

Søndag den 20. april 2008

Af Leif Jensen

Overgangen fra barn til voksen har til alle tider i alle kulturer været ritualiseret på en eller anden måde. Her i landet har konfirmationen siden 1736 markeret barndommens afslutning. Inden de unge drog ud til arbejdslivet, fik de en grundig repetition af den lærdom om kristendom, de indtil da havde modtaget fra skole og hjem, dertil en vis indføring i Bibelens tekster samt en grundig gennemgang af Luthers Lille Katekismus. Alt sammen med henblik på at give de unge et solidt fundament at bygge deres tro og liv på.

I vor tid kommer løsrivelsen fra og uafhængigheden af familien adskillige år senere,

men vi konfirmerer stadig vores unge i 13-15 års alderen.

Konfirmationsforbedelsens indhold er en del anderledes, end dengang katekismus var den væsentligste kilde, men sigtet og målet er de samme: at give de unge en indføring i kristendommen, som for de flestes vedkommende er temmelig ukendt stof.

Vi har snakket om kirkehistorie, lignelser, kirkens vigtigste højtider, Jesu lidelse, gudstjenestens forløb, kristen etik, om Martin Luther og hans betydning for udviklingen i verden og m.m., og vi er kommet ganske langt, så jeg ser frem til en god konfirmationssøndag den 20. april.

Følgende har deltaget i undervisningen og ønsker at blive konfirmeret

Kl. 9.00

Kent Paaske Malev
Line Amalie Reffelt
Pernille Olsen
Emma Dedenroth Sørensen
Nick Høiberg Nielsen
Robin Henriksen
Agnes Thorn Hansen
Steffen Hald Jacobsen
Peter Albert Bargholz
Julie Juul Cebula
Chili Stengade Struve
Pernille Heidi Fredskov
Louise Nissen Quist

Kl. 11.00

Beckie Lou Larsen
Emil Braagaard Hartfelt
Trine Lyngje Jensen
Steffen Lindqvist Junge
Nicklas Rene Olsen
Jonas Lyngbo Pedersen
Mikkel Toftegaard Lauritzen
Thomas Bendix Andersen
Selina Sander Jensen
Trine Sejal Kjersgaard
Jacob Geert Olsen
Tobias Larsen Frederiksen
Mikkel Kent Schoubo Jørgensen

Aarby Kirkes børne- og ungdomskor

Af Edith Køhl Hansen

Så skal vi atter besøge vores svenske korvenner i Veberød, og forventningerne er store. Vi er blevet inviteret i anledning af 350-årsdagen for Roskildefreden mellem Danmark og Sverige. Som bekendt endte de evindelige dansk-svenske krige under Christian d. 4. med at Frederik d. 3. i 1658 måtte indgå en barsk fredstraktat, hvor Danmark måtte

afstå både Skåne, Halland og Blekinge. Det kan vel ikke siges at være nogen glørværdig anledning for Danmark at fejre, men heldigvis lægger vore svenske venner især vægt på freden, som blev sluttet og de fredelige og venskabelige forhold, som i dag råder mellem Danmark og Sverige.

Weeenden d. 1.-2. marts er afsat til besøget. Om lørdagen er der fællesskabsaften i Idala forsamlingshus, hvor der skal være spisning og underholdning. Om søndagen er der dansk-svensk højmesse i Veberød kirke, hvor Veberød og Aarby kirkers kor i fællesskab fremfører Pergolesis: Stabat mater, Mozarts: Ave verum corpus og César Francks: Panis angelicus. Heldigvis er vi i forvejen godt kendt med Ave verum og Panis angelicus, men Stabat mater er ny for os og lidt af en opgave. Til gengæld er der ligesom i de to andre satser tale om meget blid og indsmigrende kirkemusik, men med et dybt alvorligt indhold. Efter gudstjenesten bliver der budt på lunch

for alle deltagere. Alle i koret ser meget frem til denne begivenhed og glæder sig til at gense de svenske korvenner. Vi overnatter sammen i kirkens forsamlingshus, og mon ikke der vil blive hygget og snakket til ud på de små timer.

Alt dette fylder selvfølgelig meget i vores korarbejde for tiden, men sam-

tidig deltager koret jo også i alle de store højtider, som falder i kirkeårets første halvdel. Det giver god beskæftigelse til sangundervisningen.

Vi øver hver onsdag eftermiddag i Årby sognegård, og som regel starter vi med at varme stemmebåndene op med forskellige stemmeøvelser, akkurat på samme måde som alle sportsfolk må varme musklerne op før de påbegynder deres egentlige præstationer. Først da tager vi fat på salmer og korsatser, som vi synger i både to- og trestemmige arrangementer. Vores repertoire er meget vidtspændende inden for både ny og gammel musik, ligesom vi også synger mere rytmiske ting og spirituals. Vi syntes vi har et rigtig godt fællesskab og modtager gerne nye medlemmer. Har du lyst til at være med, tjener du også lidt lommepenge for deltagelsen. Hvis du vil høre mere, er du velkommen til at ringe til korleder Edith Køhl Hansen på tlf. 59513351 eller mobil 40112587.

Koret + koret fra Veberød i Veberød Kirke d. 2. marts.

Roskildefreden og samværet i Veberød

Af Leif Jensen

I november måned fik Aarby menighedsråd og Aarby sogn en indbydelse fra vores venskabsmenighed i Veberød i Skåne. Anledningen var Roskildefreden, der blev indgået den 26. februar 1658. Den fred der for 350 år siden medførte, at de gamle danske kernelande Skåne, Halland og Blekinge skulle afstås til Sverige. Det var dog ikke for at fejre Danmarks nederlag, at vi blev inviteret. Det var derimod for at markere, at Skåneland stadig ligger, hvor det altid har ligget, og at disse tre landsdele, som jo under svenskkrigene blev stridens (meget forslåede) æble, at de gerne vil bevare og udbygge et nært og varmt venskab med os på denne side af Sundet.

Indbydelsen lød

på, at repræsentanter fra rådet samt Kirkens kor var velkomne til en skånsk aften med underholdning og spisning lørdag den 1. marts. Næste dag så de gerne, at medlemmer fra menigheden i Aarby også kom over for at deltage i en fælles dansk-svensk festgudstjeneste.

Vi sagde ja tak til indbydelsen. Nu blev det så spændende at se, hvor mange fra menigheden, der havde lyst til at tage med på turen. I begyndelsen var det kun få, der meldte sig, men da vi nærmede os dagen, blev det til en pæn flok på i alt 30 personer. Lørdag den 1. marts kl. 12.30 drog den første lille gruppe på tolv personer af sted.

Heriblandt var seks kormedlemmer samt vores organist Edith Køhl Hansen. Kl. 14.35 ankom vi til Veberød og blev godt modtaget, idet vi blev beværtet med frokost, kaffe og kage. Derpå gik korpigerne i gang med at øve sammen med koret fra Veberød. Vi andre blev indlogeret, hvor vi hver især skulle overnatte.

Kl. 19.00 samledes vi så alle i Idala-gården, en lokal forsamlingsbygning med stort lokale. Her blev vi budt velkommen af Veberøds præst Stig Alenäs og af Per Jacobsson, den tidligere bestyrelsesformand (svarer til vores menighedsrådsformand). Han stod for arrangementet. Vi blev dernæst beværtet med mad fra Sveriges to bedste

Fra altergangen under fællesgudstjenesten.

kokke, som det blev sagt. Allerførst skulle vi dog høre de to kor fra henholdsvis Veberød og Aarby; først sammen og siden hver for sig under ledelse af de respektive korledere Edith Køhl Hansen og Alissa Eriksson.

Under middagen og flere gange i løbet af aftenen blev der indlagt musikalske indslag i form af fællessang, som blev ledet af de to musikere Per og Kjell (*Per=Per Jacobsson*). Der blev naturligvis også holdt taler. Taler som især understregede, at vi ikke var inviteret for at fejre Sveriges sejr i 1658, men derimod for dels at markere og udbygge venskabet mellem Danmark og

Skåne, og dels i særdeleshed for at udbygge og udfolde det venskab mellem Veberød og Aarbys menigheder, som begyndte så småt for ti år siden, da vi to præster mødtes til Dansk-Skånsk Præstekonvent.

Fra Aarbys side talte jeg især om Øresunds store betydning gennem tiderne for Skåne og Sjælland. Om hvordan Sundet både har samlet og adskilt, men især om hvordan Øresund har været til gensidig gavn og glæde. Tænk f.eks. tilbage på alle de gange, før broen kom til, hvor vi har siddet ved et veldækket bord på Malmø-båden og har nydt sejladserne, Sundet og livet. Vi havde

også en gave med, som blev overdraget ved lejligheden, nemlig de fire udkomne bøger om ”*Kalundborg gennem tiderne*”. Talen blev slutte af med en vise, hvor Aarby råds tidligere formand Vagn Sørensen akkompagnerede undertegnede til visen om

”*Øresunds natdunkle blå*”. Den vise fortæller netop om de tidligere skattefrie *bordets glæder* på Malmø-båden. Aftenen blev afsluttet med kaffe, kage og en dans.

Næste formiddag blev den fælles dansk-svenske gudstjeneste indledt kl. 11.00, for at de øvrige gæster fra Aarby kunne nå frem. De kom 18 mand høj kl. 10.50. Begge kor deltog aktivt i gudstjenesten. Dagens tekst blev læst først på dansk af Aarbys kirkesanger Karsten Jørgensen og dernæst på svensk af Veberøds formand Kenth Andersson. Prædikenen blev til en dialog mellem de to præster. Tros-

bekendelsen blev sagt højt af alle på begge sprog samtidig. Altergangen foregik på den måde, at menigheden kom op til alteret i to rækker. Her fik hver enkelt en oblat af den af præsterne, de gik hen til, dyppede derpå oblaten i vinbægeret, som præstens hjælper stod med, og gik atter på plads.

Efter gudstjenesten var der stort fælles samvær i kirkens lokaler. Der blev serveret dejlig stegt laks med lækkert tilbehør fra buffet. Der var således rig lejlighed til for såvel skåninge som sjællændere at få en lille snak med hinanden, dels i buffetkøen og dels ved bordene. Mange erfarede da

også, at det med sprogvanskeligheder slet ikke er så stort et problem, som man fra begge side ofte gør det til. Der blev i det hele taget snakket godt i det fyldte lokale, og der blev fra skånsk side udtrykt ønsket om, at vi bør ses mindst to gange

Fra frokosten efter gudstjenesten.

om året.

Det dejlige måltid inspirerede os fra Aarby til at sige mange tak til vore værter for det store flotte arrangement. Det gjorde vi med sangen ”*Livets glæder*” og med Vagn Sørensen ved klaveret.

Tiden gik hurtigt, og inden længe skulle vi til atter at vende næsen mod Aarby. Vi havde to timers kørsel foran os, før vi var hjemme.

De sidste Skånefarere blev sat af ved 17.00 tiden efter en dejlig oplevelse i Veberød.

med et budget på i alt 2.426.000 kr. Heri er medregnet løn til de halvanden sognemedhjælper, som underviser juniorkonfirmander i gl. Kalundborg kommune. Det vil altså være ganske forkeret at rekruttere rådsmedlemmer ud fra det udsagn, som ofte er fremført, at rådsarbejdet kan klares med begge hænder i lommen. Der er rigtig mange forretninger, som rådet skal tage sig af, lige som der også er mange spændende gøremål, som rådet skal udføre.

Det råd der vælges til efteråret får desuden som en meget vigtig opgave at skulle udpege en ny præst. Jeg fylder 70 år om to år og skal derfor, hvor nødig jeg vil, gå på pension.

I lighed med byrådsmedlemmer, så får de rådsmedlemmer, der har mest at se til et beskedent honorar. I Aarby fordeler

goderne sig på følgende poster:
 Kassereren : 35.000 årlig.
 Kirkeværgen : 20.000 årlig.
 Formanden : 15.000 årlig.
 Kontaktpersonen : 6.000 årlig.

Derudover har vi glæden ved at se og mærke, at vor Kirke lever og fungerer, og at de tiltag vi gør ofte bærer frugt.

Endelig har vi den årlige tur for råd og personale med ægtefæller. Turen er rådets "løn" og studietur. Vi kommer nemlig ud til andre Kirker, hvor der er noget at se og lære af og få inspiration fra. Studieturen slutter næsten altid i et eller andet teater, efterfulgt af et godt måltid mad på en restaurant.

Hvem kan sidde i rådet?

Alle personer, der er myndige og som er medlem af Folkekirken, kan lade sig vælge

til menighedsrådet, så enkelt er det. Jeg er dog udmærket klar over, at de fleste unge mennesker har så mange jern i ilden i deres fritid så som pasning af børn, idræt, skole, foreningsarbejde m.m. Derfor er det kun undtagelsesvis, at der i den gruppe findes personer, der kan afse tid og energi til et menighedsrådsarbejde. Det kommer måske senere med alderen, når børnene bliver store. Eller når man træder ud af de erhvervsaktives alder.

I vore dage er der mange, der når pensionsalderen med et godt helbred. Som følge deraf har mange fra den gruppe stadig meget energi til overs, som de gerne vil bruge på noget meningsfyldt arbejde. Hele "spildopvirksomheden" her i Kalundborg vidner om, hvordan mennesker i en sen alder

gerne gør en stort, betydningsfuld og ansvarsfuld indsats for lokalsamfundet. De både glædes ved og trives med det, de udretter. Så at sige alle pensionister sidder jo inde med stor erfaring og en eller flere former for kompetence fra et lang arbejdsliv. Det er lige netop den slags mennesker, Kirken har brug for. Erfaringen viser endvidere, at med modenheten forsvinder også megen af den frygt, som ikke mindst yngre mennesker har for at blive identificeret med Kirken.

Jeg håber, at denne omtale har vakt interesse hos rigtig mange læsere, så vi kan få valgt et fuldt, foretagsomt, aktivt og inspirerende menighedsråd til efteråret. Næste nummer vil bringe en mere detaljeret omtale af det kommende valg. Vel mødt til menighedsrådsvalg til efteråret!

Parti fra den brugervenlige opkørsel til bl.a. køreskole

Sognets oldtid fortsat fra side 5

...staldende; heste, okser og får. Selv forkullede hovedtøj til husdyr er fundet i brandtomter. I et enkelt tilfælde lå skeletterne af 3 unge mennesker sammen med de indebrændte dyr. Et overskåret tøj af tovværk antyder, at man i panik har forsøgt at redde dyrene, men er indebrændt sammen med dem.

I nedbrændte huses beboelsesende er der fundet rester af lerkar i alle størrelser, af og til med deres forkullede indhold af korn og frø. Meget tyder på, at der ofte har indgået 30–40 lerkar i et almindelig hushold til madlavning og opbevaring af forråd.

Blandt fundene kan også indgå andre dagligdags genstande som jernknive og hvæsesten. Ligeledes kan forkullede bygningsdetaljer være bevaret. Det, der for et par tusind år siden har været en forfærdelig katastrofe for en jernalderfamilie, har givet nutidens arkæologer et utroligt spændende indblik i datidens dagligdag. En mængde detaljer, der absolut ikke springer i øjnene ved de øvrige mange hundrede hustomter fra samme tid, hvor blot aftryk af husenes tagbærende stolper, som ved Rendsborggård, er bevaret.

Engvejskvarteret fortsat fra side 7

...veje, men kører kun til Langagervej, og så op til Slagelsevej igen.

50 år senere

Nu, mange år senere, er der ikke ret mange af beboerne fra dengang tilbage. Der har været mange udskiftninger. Nu er der ikke ret mange af min generation tilbage, der er flere, der er flyttet på den anden side af byen, og derfor har jeg ikke så megen tilknytning til alle de nye, som har en anden måde at komme sammen på, end vi ældre har. Det er jo lige som da vi var unge.

Der er ikke noget egentligt samlingssted under tag, men grundejerforeningen laver jo til Sct. Hans, og så vidt jeg ved også til fastelavn, noget på legepladsen ved børnehaven.

Jeg mener der er god tilslutning, for nu er der jo mange unge med halvstore børn.

De fleste børn af de første bosættere er flyttet ud. Mine egne to, Jan og Lene, bor henholdsvis i Svallerup og på Røsnæs. Mange fandt nye udfordringer.

Kvarteret er totalt ændret fra dengang i 1957.

Med håbet om, at der et sted i Engvejskvarteret sidder en lille kvik dreng eller pige, der om 50 år vil skrive næste afsnit af Engvejens historie, siger vi hermed tak til Ib Therkelsen for en spændende "rejse" fra Aarby Enge til vore dages Engvejskvarter. L.E.

Via Johansens liv fortsat fra side 9

...broderen til at klæde sig om, men det ville han ikke. Han vaskede sig, men selvom det var søndag, satte han sig ind ved bordet i arbejdstøj.

Anna Margrethe har været min veninde hele livet. Hun bor i Ubby 2002, og vi har skrevet sammen og besøgt hinanden i alle

årene. Da hun blev firs, holdt jeg en lille tale for hende, hvor jeg spurgte, om hun kunne huske, hun havde bøgeblade i madpakken. Hun har altid haft humoristisk sans, og kunne slutte et brev med "kærlig hilsen fra din gamle soldaterkammerat", og hun fik lige sådan fra mig. (Fortsættes)

AARBY SKOLE

Siden sidste sogneblad er det så endeligt blevet besluttet; Årby Skole skal ikke længere have 7. klasse. Det kan man argumentere både for og imod, men debatten er slut, og sådan blev resultatet altså.

Det er naturligvis lidt ærgerligt, at skulle "slippe" eleverne et år tidligere. Det giver også nogle andre vilkår for f.eks. elevrådet og skolepatruljen, når de største elever er fra 6. klasse i stedet for 7., men en anden pudsigt virkning er den, at vi nu til sommer har ca. 160 elever til en skole på 4.200 kvadratmeter.

Skolens bygninger er jo indrettet til at rumme to spor fra børnehaveklasse til 9. klasse – så fra august har børnene på Årby Skole godt 26 kvadratmeter til hver. Det er naturligvis en sandhed med modifikationer, for her medregner vi jo både kælder, kontorer og gange, men alligevel... Det er da tankevækkende, når andre skoler i kommunen har udpræget pladsmangel.

Vi gør naturligvis vores bedste for at udnytte alle vores dejlige kvadratmeter så godt

som muligt. Vi har god plads til vores forskellige faglokaler, og 2 gymnastiksale – ud over mulighed for at lægge undervisningstimer i AAGIFs dejlige hal lige på den anden side af vejen.

En dejlig nyhed er, at vi nu har fået fri råderet over den lille skov umiddelbart til højre for boldbanerne overfor skolen. Det er godt en hektar, og den har hidtil hørt under Kalundborghallerne. Nu kan vi disponere over området, og på længere sigt har vi planer om både shelter, bålsted og tovbaner. I første omgang har vi fået Klaus Falk til at udarbejde en plejeplan, og så må vi se i hvilken rækkefølge vi kan realisere de andre drømme.

En anden nyskabelse er, at eleverne i 4. til 6. klasse skal have mulighed for at gå i "Klub" eller "Fritidsklub" på skolen. Vores SFO er gået i tænkeboks om indholdet. Der skal også et særligt lokale, og det eneste faste indtil videre er, at der vil blive forbudt adgang for de små i 0. til 3. klasse... Kort sagt – der er udfordringer nok, men også gode muligheder.

Venlig hilsen Søren Kæstel
Skoleleder Årby Skole

FAMILIE- OG SAMFUND, AARBY-RØRBY

Kig før du køber! – Sidste års tema.

Dette år – Kig før du spiser!

Familie og Samfund – er en aktiv forbrugerorganisation. Bliv medlem. Få indflydelse, informationer og oplevelser.

Få medlemsblad, 4 stk. årligt, tilsendt med posten. Få rådgivning om ernæring og forbrugerspørgsmål.

I vores lokalforening tilbyder vi udflugter, virksomhedsbesøg, foredragsaftener, kulturelle oplevelser f.eks. teater-ture. I denne sommer skal vi i Operaen. – Oplevelser med spændende mennesker, vi sætter fokus på motion, sund og god kost på skolemad

og på mad til ældre, og ikke mindst socialt samvær har stor værdi.

I skrivende stund er det nye program ved at få lagt sidste hånd på værket og bestyrelsen glæder sig til arrangementer med alle vore medlemmer, også meget gerne nye ansigter, gæster er også altid velkomne.

Er man medlem i en lokalforening, skal man ikke betale ekstra indgang i naboforeningerne.

Forårsmøderne, de 4 foredragsaftener, er for alle medlemmer i Kalundborg Kredsen, disse afholdes i Aarby Forsamlingshus, onsdage første d. 2/4 – sidste d. 23/4.

Marianne Mortensen

AARBY SOGN LOKALHISTORISK FORENING

I lyset af, at vi måske engang ud i fremtiden ikke skal bruge ø'er og å'er, kan det være interessant at vide, at spørgsmålet, i hvert fald med hensyn til aa eller å, ikke er nyt, hvilket denne lille artikel fra 1948 viser.

Kalundborg Avis den 4/10 1948.

Aarby eller Årby?

Ingen Begejstring over "Bollen".

Problemet om vi skal sætte en Bolle over a`et eller stadig skrive aa har givet meget Hovedbrud.

Blandt folk, der har aa i deres Navn, synes der ikke at være nogen begejstring over at skrive det med å, og de store Købstæder med Aa er som bekendt aldeles ikke enige.

Hvordan med de små?

Vi har rejst problemet over for Sognerådsformand Jens Martin Jensen i Aarby ved Kalundborg.

-Den nye retskrivning volder os en del besværligheder, siger Jens Martin Jensen,

specielt a`et. Det findes jo ikke på alle skrivemaskiner. Om Aarby skal acceptere Bollen må Sognerådet tage Stilling til. Det vil jeg ikke selv afgøre. Men personlig er jeg ingenlunde stolt af den. Skal vi til at skrive Årby, er jeg bange for, at der for let kan ske Forvekslinger f.eks. med Aaby. Nej, det er slet ikke så let at have med at gøre, og i hvert fald kan jeg ikke, som Ministeren, alene afgøre Sagen med et Dekret.

Amtsrådssekretær Quist erklærer i Dag, at Amtsrådet vil følge Statens Direktiver m.H.t. Retsskrivningen, men hvad Bolle-Aa`et angår, må man af tekniske Grunde foreløbig afstå fra at bruge det. Indtil videre skriver man altså stadig Aarby, om det senere laves om til Årby, kommer måske til at afhænge af, hvad Sognerådet bestemmer sig til.

Evt. henvendelse til Foreningen:
Jørgen Jensen (Formand) Tlf. 59513073.

KIRKELIGE ARRANGEMENTER

SOGNEDAG

Som omtalt andetsteds her i bladet, kører menighedsrådet for tiden på mindre end halv kraft. Derfor bliver der i år ikke kræfter til at holde sognefest på samme niveau som de foregående to år.

Vi markerer dog dagen med en gudstjeneste, hvor vi holder sæsonafslutning med juniorkonfirmanderne.

Sidst på eftermiddagen samme dag bliver der endvidere koncert i kirken.

Se nedenstående omtale.

Fra det nyindrettede børnevenlige rum i kirken.

SOMMERKONCERT

Søndag d. 15. juni kl. 16 i forbindelse med kirkens sognefest giver Musikhøjskolens Kammerkor koncert i Aarby kirke.

Musikhøjskolens Kammerkor blev oprettet i 1931 af komponisterne Finn Høffding og Jørgen Bentzon og er dermed et af Danmarks ældste amatørkor. Koret består af ca. 25 sangere og de synger for det meste a cappella, men har også værker som f. eks. Mozarts: Requiem på programmet. Korets leder er Claus Chr. Heilmann. Han er uddannet sanger med diplomeksamen fra

Det kongelige danske Musikkonservatorium og har tillige bestået den præliminære organisteksamen ved Sjællands Kirkeskole i Roskilde.

Ved koncerten i Aarby kirke kan vi glæde os til et blandet sommerprogram med iørefaldende kortsatser af f. eks. Gabriel Fauré, Durufié og Felix Mendelssohn samt et potpourri danske sommersange som f. eks. Danmark nu blunder den lyse nat eller Yndigt dufter Danmark. Hermed er der lagt op til en rigtig stemningsfuld afslutning på sognefesten.

MEDDELELSER

ÅBNE MENIGHEDSRÅDSMØDER

I nærværende blads periode holder menighedsrådet møder den 10. april og 22. august. Møderne er åbne for sognets beboere, de foregår i Sognegården og begynder kl.19.00.

KIRKEN ER ÅBEN

Husk at kirken står åben i dagtimerne på alle hverdage fra kl. 9.00-17.00. Flere og flere bruger kirken som et fristed fra hverdagens jag, hvor man for en kort stund kan lades op af rummets ophøjede ro.

GAVERNE

Vi lægger ikke mere giro-kort i bladet, fordi det er blevet dyrt at sende penge på den måde. En gave på f.eks. 50,00 kr. som er den mest almindelige gavestørrelse, bliver ved giroindbetaling fordyret med ca. 30%. Vi opfordrer derfor gavegiverne til at gøre brug af en af nedenstående alternative og langt billigere løsninger. Vi tror, at det kun er et spørgsmål om at indøve nye vaner.

Bidrag kan indbetales ved at gøre brug af en af følgende tre muligheder:

1. Indbetal direkte på Kirkens konto nr. 0516 – 21 25 62 48 90 i Sparekassen Sjælland.
2. Benyt samme konto via Netbank.
3. Betal kontant til præsten eller et medlem af menighedsrådet.

KIRKEBIL

Er du dårligt gående eller har vanskeligt ved at komme til gudstjeneste m.v., står kirkebil til din rådighed, og den er gratis. Ring blot på tlf. 59512620 og aftal nærmere.

PRÆSTEN HOLDER FRI

På følgende dage: Fridage 1.-2. april.
 Friweekend 12./13. april.
 Ferie + fridage: 22.- 30 april.
 Fridage + friweekend: 2. – 8. juni.
 Sommerferie: 28. juli til 25. august
 Embedet varetages i mit fravær af sognepræst Ernest W. Andersen, (og hans vikar) Røsnæs tlf. 59 50 90 19.

KIRKELIGE HANDLINGER siden sidst

Døbte:

18.11.2007 Benjamin Doolewerdt
 Hansen
 03.02.2008 Camilla Trab
 10.02.2008 Anna Laurberg Nielsen

Viede:

12.01.2008 Helle Koudal Sørensen
 Niklas Jon Sørensen
 01.03.2008 Stine Therese Petersen
 Troels Petersen

Begravelser og bisættelser:

20.12.2007 Aage Kristensen
 09.01.2008 Mick Myrthu Petersen
 24.01.2008 Karl Aage Larsen
 25.01.2008 Otto Nicolaj Ottesen
 07.02.2008 Jørgen Hansen
 22.02.2008 Vera Else Jakobsen
 01.03.2008 Frode Bruno Kristensen

GUDSTJENESTER

April

6.	2. sø.e. påske	kl. 10.30
13.	3. sø.e. påske Vikar	kl. 9.00
18.	Store Bededag	kl. 10.00
20.	4.sø.e.påske <i>Konfirmation</i>	kl. 9.00
	<i>Konfirmation</i>	kl. 11.00
27.	5. sø.e. påske EWA	kl. 9.00

Maj

1.	Kr.Himmelfartsdag EWA	kl. 9.00
4.	6. sø.e. påske	kl. 10.00
11.	Pinsedag	kl. 10.00
12.	2. pinsedag	kl. 10.00
18.	Trinitatis	kl. 10.00
25.	1. sø.e. Trinitatis.	kl. 10.00

Juni

1.	2. sø.e. Trinitatis	kl. 10.00
8.	3. sø.e. Trinitatis EWA	kl. 9.00
15.	4. sø.e. Trinitatis	kl. 10.30
	<i>Juniorkonfirmandafslutn.</i>	
22.	5. sø.e. Trinitatis	kl. 10.00
29.	6. sø.e. Trinitatis	kl. 9.00

Juli

6.	6. sø. e. Trinitatis	kl. 10.30
13.	7. sø. e. Trinitatis	kl. 10.30
20.	8. sø. e. Trinitatis	kl. 10.30
27.	9. sø. e. Trinitatis	kl. 10.00

August

3.	11. sø.e. Trinitatis Vikar	kl. 9.00
10.	12. sø.e. Trinitatis Vikar	kl. 10.30
17.	13. sø.e. Trinitatis Vikar	kl. 9.00
24.	14. sø.e. Trinitatis Vikar	kl. 10.30
31.	15. sø.e. Trinitatis	kl. 10.00

ANDAGTER i Jernholtparken:

Torsdag den 24. april	kl. 14.30
Torsdag den 5. juni	kl. 14.30
Torsdag den 31. juli	kl. 14.30
Torsdag den 14. august	kl. 14.30

ADRESSELISTE:

Sognepræst: Leif Jensen, Aarbygade 30.

Tlf. 59 50 41 05.

Træffes bedst mellem kl. 11.30-13.00.

Mandag: fredag.

Graver: Stillingen er vacant.

Gravervikaren træffes bedst mellem

kl. 12.00-13.00 på tlf. 59 50 42 83.

Mandag: fredag.

Formand for menighedsrådet:

Merete Bøttger-Jürgensen,

Tejbjergvej 17. Tlf. 59 50 42 53

REDAKTION:

Helge Nedergård, Linda Eriksen
og Leif Jensen (ansvarshavende).

ILLUSTRATIONER:

Else Nedergård